

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΘΕΜΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ	ΤΑΣΕΙΣ
----------------	------	----------	--------------	--------	--------	--------

Επιμήκυνση σημαίνει νέο πακέτο 30 - 40 δισ.

Αρνητικές πολλές χώρες της Ευρωζώνης ως προς την έγκριση και άλλης βοήθειας

Του ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ

Διπλόσιο από όσο αρχικά εκτιμάτο, δηλαδή μεταξύ 30 και 40 δισ. ευρώ, θα είναι το νέο πακέτο βοήθειας προς την Ελλάδα, εάν η Ευρωζώνη εγκρίνει την επέκταση του προγράμματος κατά δύο χρόνια. Το μεγάλο μέγεθος του νέου πακέτου βοήθειας δυσχεραίνει τις διαπραγματεύσεις επί του θέματος, δεδομένου της εξαιρετικά αρνητικής στάσης πολλών χωρών της Ευρωζώνης, όχι μόνο έναντι της Ελλάδας, αλλά γενικότερα, όπως οικονομικής βοήθειας προς τα κράτη-μέλη που αντιμετωπίζουν προβλήματα.

Στην πραγματικότητα, η επιμήκυνση που από κάποιους στην Αθήνα παρουσιάζεται ως περίπου δεδομένη, είναι ένας δύσκολος στόχος. Το κλίμα για την Ελλάδα είναι αρνητικό.

Συμφωνία για διοχέτευση 1,4 δισ. μέχρι το τέλος του 2015, για τη στήριξη των μικρομεσαίων επιτεύχθη χθες μεταξύ ΕΤΕπ και Ελλάδας.

Το καταδεικνύει η απόφαση της ΕΚΤ να μη δέχεται ελληνικά ομόλογα ως ενέχυρο για την παροχή ρευστότητας στις τράπεζες. Στην τηλεδιάσκεψη του Ευρογρουπ την Παρασκευή, όπου ο υπουργός Οικονομικών κ. Στουρνάρας το έθιξε, ο εκπρόσωπος της ΕΚΤ κ. Γ. Ασμουσεν έκοψε τη συζήτηση, τονίζοντας ότι το θέμα της επιμήκυνσης απαιτεί μεγαλύτερη βοήθεια και πρέπει να εξεταστεί σε βάθος.

Επισημώς, το θέμα της επέκτασης δεν έχει συζητηθεί, αφού οι κυβερνήσεις της Ευρωζώνης διεμήνυσαν στην Αθήνα ότι εάν ετιθέτο τώρα, η απάντηση πολλών χωρών θα ήταν αρνητική. Επίσης, προσδιόρισαν και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα μπορούσε να συζητηθεί (επιτεύξη των δημοσιονομικών στόχων του 2012, κατάρτιση νέου Μεσοπρόθεσμου με τα μέτρα των 11,5 δισ. ευρώ, άμεσες αποφάσεις στο πεδίο των διαρθρωτικών αλλαγών και της μείωσης του κράτους). Ταυτόχρονα, ξεκαθάρισαν ότι η έναρξη των συζητήσεων επί του θέματος δεν σημαίνει θετική απόφαση.

Ο κ. Στουρνάρας προτίθεται να θε-

σει το θέμα στο άτυπο Ευρογρουπ τον Σεπτέμβριο, όπου δεν λαμβάνονται αποφάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχει μια θετική έκθεση από την τρόικα. Εάν το κλίμα είναι ευνοϊκό, τότε θα το θέσει και επισήμως στη συνέχεια. Στελέχη της τρόικας, του υπουργείου Οικονομικών και η Ομάδα Εργασίας της Ευρωζώνης (EuroWorking Group) έχουν κάνει κάποιους πρώτους υπολογισμούς. Σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες, προκύπτει ότι το νέο πακέτο -αν υπάρξει- θα είναι σημαντικά μεγαλύτερο από τα 16 - 20 δισ. που εκτιμάτο, για δύο λόγους: πρώτον, γιατί το χρηματοδοτικό κενό του Δημοσίου θα είναι μεγαλύτερο, λόγω χειρότερων δημοσιονομικών επιδόσεων και εισροών από αποκρατικοποιήσεις και, δεύτερον, γιατί φαίνεται πλέον να είναι ανεπαρκές το ποσό των 50 δισ. ευρώ που έχει διατεθεί για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών.

Από τον περασμένο Μάρτιο, οι εκτιμήσεις με βάση τις οποίες υπολογίστηκαν τα αναγκαία κεφάλαια για τις τράπεζες, τα δεδομένα άλλαξαν. Το «κούρεμα» των ομολόγων ήταν τελικά μεγαλύτερο και κυρίως η αξία των νέων ελληνικών ομολόγων που έχουν στο χαρτοφυλάκιό τους είναι πολύ χαμηλή, μόλις 13 - 14 μονάδες στις 100. Μόνο εξαιτίας της χαμηλής αποτίμησης των ομολόγων, στελέχη του κλάδου εκτιμούν ότι οι κεφαλαιακές ανάγκες των τραπεζών αυξάνονται κατά 4 - 4,5 δισ. ευρώ. Επιπλέον, η χειρότερα των προβλέψεων ύφεση υποχρεώνει σε επανεκτίμηση των επισφαλειών. Τέλος, είναι μάλλον απίθανο να βρεθούν αρκετά ιδιωτικά κεφάλαια για να καλύψουν τις μεγαλύτερες κεφαλαιακές ανάγκες. Το ΤΧΣ επανεκτιμά αυτή την περίοδο τα κεφάλαια που θα χρειαστούν οι τράπεζες. Σε κάθε περίπτωση, το «άνοιγμα» των τραπεζών και η επέκταση του προγράμματος θα απαιτήσουν πρόσθετη χρηματοδότηση που εκτιμάται μεταξύ 30 και 40 δισ. ευρώ.

Στο μεταξύ, συμφωνία για τη διοχέτευση του ποσού των 1,4 δισ. από τον Σεπτέμβριο μέχρι το τέλος του 2015 για τη στήριξη των μικρομεσαίων επιτεύχθηκε χθες σε συνάντηση του προέδρου της ΕΤΕΠ Βέρνερ Χόιερ με τους υπουργούς Οικονομικών και Ανάπτυξης κ. κ. Στουρνάρα και Χατζηδάκη αντίστοιχα. Παράλληλα, υπήρξε και συμφωνία για συμμετοχή της ΕΤΕΠ σε μελλοντικές συμφωνίες για επενδύσεις και ιδιωτικοποιήσεις.

Το χρονοδιάγραμμα του επόμενου διμήνου

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Στο περιθώριο έβαλαν την Ελλάδα

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ ΝΙΚΟΥ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

«Μήπως αγνοείτε την Ελλάδα τελευταία;», ρώτησε δημοσιογράφος μεγάλου διεθνούς μέσου ενημέρωσης τον Σάιμον Ο' Κόννορ, εκπρόσωπο Τύπου του αντιπροέδρου της Κομισιόν, Ολι Ρέν, στο μεσημεριανό μπρίφινγκ της Παρασκευής. Ο κ. Ο' Κόννορ φυσικά το αρνήθηκε, όπως αρνήθηκε και ότι υπάρχει «κόπωση» στην Ευρώπη αναφορικά με τη χώρα μας. Ωστόσο, η αίσθηση ότι η Ελλάδα έχει μπει στο περιθώριο είναι διαχυτή στις Βρυξέλλες.

Το ελληνικό ζήτημα ελάχιστα απασχόλησε τη Σύνοδο Κορυφής της 28ης Ιουνίου, συζητήθηκε για λίγο μόνο στο Ευρογρουπ της 9ης Ιουλίου, ενώ δεν βρισκόταν καν στην ατζέντα της τηλεδιάσκεψης των Ευρωπαίων υπουργών Οικονομικών την Παρασκευή, αν και τελικά ο κ. Γιάννης Στουρνάρας ρωτήθηκε σχετικά από τον επικεφαλής του Ευρογρουπ, Ζαν Κλοντ Γιουνκέρ, και παρέωσε διαβεβαιώσεις ότι η χώρα μας θα επαναφέρει το πρόγραμμα εντός τριωχιάς υλοποίησης. Παρελθόν αποτελεί και οι καθημερινές τοποθετήσεις Ευρωπαίων ηγετών και υπουργών για την Ελλάδα, ενώ η χώρα μας δεν έχει απασχολήσει και τις τελευταίες συνε-

Οσο περιμένουν χειροπιαστά αποτελέσματα από την ελληνική κυβέρνηση, οι εταίροι ασχολούνται με τη διάσωση της Ισπανίας και την προστασία της Ιταλίας...

δριάσεις του Κολεγίου των Επιτρόπων.

Αυτή η «υποβάθμιση» στην ημερήσια επικαιρότητα δεν είναι απαραίτητως θετική, όπως εκτιμούν Έλληνες αξιωματούχοι ευρωπαϊκών οργάνων, οι οποίοι την αποδίδουν σε τρεις αιτίες:

Πρώτον, η δραματική επιδείνωση της κατάστασης στην Ισπανία, παρά την υπαγωγή των τραπεζών της στον μηχανισμό στήριξης και παρά τις αποφάσεις της πρόσφατης Συνόδου Κορυφής, έχει στρέψει όλα τα βλέμματα προς την Ιβηρική. Εκτιμάται ότι όλες οι προσπάθειες των Βρυξελλών, της Φρανκφούρτης και του Βερολίνου στρέφονται πλέον στη διάσωση της Ισπανίας και -σε επόμενη φάση- την προστασία της Ιταλίας, αφού από αυτές θα εξαρτηθεί η επιβίωση και η σταθερότητα της Ευρωζώνης. Υπό αυ-

τήν την έννοια, η χώρα μας μπαίνει πλέον σε δεύτερη μοίρα.

Δεύτερον, «δεν υπάρχει τίποτε να συζητηθεί αυτή τη στιγμή για την Ελλάδα», αφού πέρα από διακηρύξεις ελάχιστα έχουν γίνει κατά τον μήνα που πέρασε από τις εκλογές της 17ης Ιουνίου, ώστε να επανέλθει το πρόγραμμα προσαρμογής εντός στόχων. Η αξιολόγηση της τρόικας βρίσκεται σε εξέλιξη και οι Ευρωπαίοι θα τηρήσουν στάση αναμονής μέχρι να έχουν στα χέρια τους την «απογραφή» της κατάστασης, αλλά και απτά δείγματα γραφής από τη νέα κυβέρνηση. Εως τότε, η Ελλάδα θα βρίσκεται σε καθεστώς ιδιότυπης απομόνωσης και όπως διαβεβαίωσε ο κ. Ο' Κόννορ την Παρασκευή, περαιτέρω εκταμιεύσεις χρημάτων από τον μηχανισμό στήριξης δεν αναμένονται πριν από το πρώτο φως της τρόικας. «Προσώρας, είμαστε στο στάδιο της διάγνωσης και της συνταγογράφησης» δήλωσε συννομιούχης της «Κ» στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, υπό την προϋπόθεση της ανωνυμίας, και εκτίμησε ότι η Ευρώπη αναμένει επιτέλους «μια καλή είδηση από την Ελλάδα. Αντί για περιγραφή προβέσεων, δηλαδή, χειροπιαστά αποτελέσματα, όπως μία ιδιωτικοποίηση, ή την υλοποίηση συμφωνιών-μένων δεσμεύσεων». Από το αν θα πα-

ρουσιάζει η χώρα μας κάτι χειροπιαστό στους εταίρους της θα εξαρτηθεί εν πολλοίς και το αν «θα βγάλουμε τον Αύγουστο». Υπενηθμίζεται άλλωστε ότι τα ταμειακά διαθέσιμα της Ελλάδας δεν επαρκούν για την αποπληρωμή των ομολόγων ύψους 3,2 δισ. που κατέχει η ΕΚΤ και λήγουν στις 20 του μήνα. Η Κομισιόν διαβεβαίωσε εκ νέου την Παρασκευή ότι θα βρεθεί κάποιου είδους «διευθέτηση» για να μην οδηγηθούμε σε χρεοκοπία, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι θα επέλθει προηγούμενης επί της αρχής συμφωνία με την αποστολή της τρόικας που καταφθάνει στην Αθήνα την Τρίτη. Σε κάθε περίπτωση, όμως, η Ελλάδα δεν θα αποφύγει την ταμειακή και χρηματοπιστωτική ασφυξία μέχρι την εκταμίευση της επόμενης δόσης.

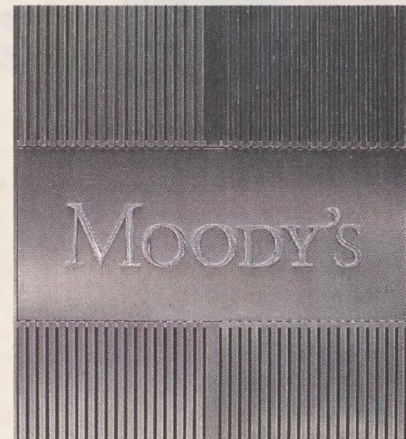
Ο τρίτος λόγος για την υποβάθμιση της Ελλάδας στην ευρωπαϊκή ατζέντα είναι ότι λόγω του προβλήματος υγείας του πρωθυπουργού και της εσωστρέφειας που επικρατεί στην ελληνική κυβέρνηση, οι επαφές μεταξύ Ευρωπαίων και Ελλήνων πολιτικών είναι τον τελευταίο καιρό σπάνιες. «Προς το παρόν, δεν έχει εμφανιστεί κανείς» δήλωσε Ευρωπαίος αξιωματούχος, ερωτώμενος σχετικά, και προσέθεσε ότι χρειάζεται εκστρατεία «δημοσίων σχέσεων».

Προειδοποίηση από τη Moody's

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΕΣΚΟΝ

Τη σκληρή γραμμή που πιστεύει ότι θα συναντήσει η προσπάθεια διαπραγμάτευσης με την τρόικα περιγράφει ο οίκος Moody's σε πρόσφατη έκθεσή του για την Ελλάδα. Σε αυτήν, ο οίκος εκτιμά ότι οποιεσδήποτε προτάσεις σημαντικών αλλαγών στο Μνημόνιο θα αντιμετωπίσουν «τη λυσσαλέα αντίσταση της τρόικας, τόσο επί της αρχής όσο και προκειμένου να αποτραπεί ο λεγόμενος ριθικός κίνδυνος». Όπως εξηγεί, «αν χαλαρώσουν οι όροι της βοήθειας προς την Ελλάδα αυτό θα μπορούσε να έχει πολύ αρνητικές συνέπειες διότι θα έκανε την εφαρμογή των «οσμείσεων για τις μεταρρυθμίσεις και δημοσιονομική προσαρμογή των άλλων χωρών της Ευρωζώνης πολύ πιο δύσκολη. Επίσης, θα χρειάζονταν επιπλέον στήριξη στην Ελλάδα, κάτι το οποίο θα αντιμετωπίσει σημαντική πολιτική αντίσταση στις άλλες χώρες της Ευρωζώνης».

Προσθέτει, δε, ότι η ιστορική εμπειρία δείχνει πως οι αναδιρθρώσεις κρατικού χρέους συχνά ακολουθούνται από μεγαλύτερες χρεοκοπήσεις και οι πιστοληπτικές αξιολογήσεις των χρεοκοπημένων χωρών παραμένουν χαμηλές για έναν αριθμό ετών, ανανακλώντας έναν τον κίνδυνο. «Υπάρχει κάθε λόγος να εκτιμά κανείς ότι μια νέα χρεοκοπία αποτελεί υψηλή πιθανότητα για την Ελλάδα» σημειώνει χαρακτηριστικά, «δεδομένων των υψηλών κινδύνων εφαρμογής των προγράμματος, της τρόικας λόγω πολιτικών αντιπαράθεσεων και μεταρρυθμιστικής κόπωσης θα αποτελούσε

ΕΡΓ / ANDREW GOMBERT

Ο οίκος Moody's τονίζει πως η ιστορική εμπειρία δείχνει ότι οι αναδιρθρώσεις κρατικού χρέους συχνά ακολουθούνται από μεγαλύτερες χρεοκοπήσεις.

Σε έκθεσή της εκτιμά ότι προτάσεις για αλλαγές στο Μνημόνιο θα αντιμετωπίσουν «τη λυσσαλέα αντίσταση της τρόικας».

και του υψηλού επιπέδου χρέους που θα παραμείνει για έναν αριθμό ετών». Οι αναλύσεις του οίκου βλέπουν σημαντικούς κινδύνους στην εφαρμογή των δημοσιονομικών και οικονομικών μεταρρυθμίσεων και τονίζουν ότι μία επιβράδυνση στην εφαρμογή του προγράμματος της τρόικας λόγω πολιτικών αντιπαράθεσεων και μεταρρυθμιστικής κόπωσης θα αποτελούσε

σημαντική οπισθοδρόμηση, καθώς θα περιοριζε τις αναπτυξιακές προοπτικές της Ελλάδας και την ικανότητά της να δημιουργήσει μεγάλα πρωτογενή πλεονάσματα. Αυτοί οι παράγοντες αποτελούν κλειδί για την επίλυση του προβλήματος χρέους της χώρας, σημειώνει, και εξηγεί ότι η επιτυχία του προγράμματος προσαρμογής «εξαρτάται από την ικανότητα και τη θέληση της ελληνικής κυβέρνησης να εφαρμόσει τις μεταρρυθμίσεις που χρειάζονται για την ενίσχυση των οικονομικών προοπτικών της χώρας».

Ο οίκος βλέπει σημαντικούς κινδύνους που θα μπορούσαν να επιδεινώσουν την ελληνική κρίση, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου εξόδου από την Ευρωζώνη. Αν και η Moody's τονίζει ότι αυτό δεν αποτελεί το κεντρικό της σενάριο για την Ελλάδα, του δίνει σημαντικές πιθανότητες, εκτίμηση που οδήγησε στην υποβάθμιση του ανώτερου ορίου πιστοληπτικής αξιολόγησης ελληνικού χρέους από τον οίκο στο Caa2 την 1η Ιουνίου.

Αντίθετα, θεωρεί ενισχυτικό παράγοντα για την πιστοληπτική ικανότητα της χώρας τον σχετικά πλούτο του πληθυσμού της, και εκτιμά ότι η αξιολόγηση της χώρας θα μπορούσε να αναβαθμιστεί μόσον εφόσον η δημοσιονομική προσαρμογή και οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις προχωρήσουν με πολύ ταχύτερους του αναμενόμενου ρυθμούς, και αν παράγοντες όπως η ανάπτυξη, τα επόκια, τα έσοδα από τις αποκρατικοποιήσεις και το πρωτογενές πλεόνασμα εξελιχθούν έτσι ώστε να μειώσουν ταχύτερα το χρέος.

Του ΝΙΚΟΥ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Αιφνιδιαστικές εξελίξεις καταγράφονται στους κόλπους του ΔΝΤ, ενός κρίσιμου παράγοντα στην αντιμετώπιση της κρίσης χρέους. Την Παρασκευή διέρρευσε επιστολή παραιτήσεως ενός εκ των επίλεκτων οικονομολόγων του, του Πίτερ Ντόλι, στην οποία δήλωνε ότι «ντρέπεται» για τα 20 χρόνια που εργάστηκε σε αυτό. Εξηγώντας τους λόγους της παραίτησής του επέριπτε στο ταμείο την κατηγορία ότι δεν προειδοποίησε εγκαίρως για τις επερχόμενες παγκόσμιες οικονομικές κρίσεις και δεν επέμεινε αρκετά, με αποτέλεσμα πολλοί να υποφέρουν, συμπεριλαμβανομένων της Ελλάδας. Επικρίνει, άλλωστε, για έλλειψη νομιμότητας τη διαδικασία επιλογής του εκάστοτε επικεφαλής του ταμείου και χαρακτηρίζει «μολυσμένο» ακόμα και τον διορισμό της Κριστίν Λαγκάρντ.

Στο μεταξύ κοινή είναι η αίσθηση ότι το οικονομικό και πολιτικό μέλλον της Ελλάδας δεν εξαρτάται μόνο από την επιτυχία ή όχι του προγράμματος προσαρμογής, αλλά και από τις γενικότερες εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όπως επισημαίνουν σε κάθε ευκαιρία Έλληνες αξιωματούχοι των Βρυξελλών, από τον δημόσιο διάλογο της χώρας μας απουσιάζει παντελώς η πανευρωπαϊκή διάσταση. Τα αλληπάλλα βήματα προς την κατεύθυνση της εμβάθυνσης της ενοποίησης που έχουν γίνει τους τελευταίους μήνες, καθώς και εκείνα που έχουν δρομολογηθεί για το άμεσο μέλλον, μας

ΕΡΓ / JULIEN WERNICQ

Πολύ σύντομα, ενδέχεται η Κομισιόν να έχει την εξουσία να «επιστρέφει ως απαράδεκτους» στα κράτη-μέλη τους εθνικούς τους ήρωόλογισμούς.

Οικονομολόγος του ΔΝΤ σε επιστολή παραίτησής του καταγγέλλει το ταμείο ότι δεν προειδοποίησε εγκαίρως για την κρίση.

οδηγούν σε ριζική αναδόμηση της Ε.Ε. και της Ευρωζώνης, διαδικασία η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί σε βάθος δεκαετίας και θα απαιτήσει αλλαγή των συνθηκών.

Ηδη όμως, το Δημοσιονομικό Σύμφωνο, το Πακέτο για την Οικονομική Διακυβέρνηση, η τραπεζική ενοποίηση, καθώς και το λεγόμενο Ευρωπαϊκό Εξάμνη συν αποτελούν απο-

Εννέα υποψήφιοι Γραμματείς στη Ν.Δ.

Στον πρωτοφανή αριθμό των εννέα είχαν φθάσει μέχρι το μεσημέρι του Σαββάτου οι υποψηφιότητες για τη θέση του γενικού γραμματέα της Ν.Δ. Η εκλογή θα γίνει την προσεχή Πέμπτη.

Χωρίς να είναι δεδομένο ότι άπαντες θα επιμείνουν μέχρι τέλους στην υποψηφιότητά τους, καθώς οι ολιγότερο προβλεπόμενοι είναι προφανές ότι κινούνται προκειμένου να καταγράψουν εσωκομματικά την παρουσία τους, υποψηφιότητες είχαν καταθέσει ο Φίλ. Ταυρής, γραμματέας Συνδικαλιστικού της Ν.Δ., ο Νίκ. Κακλαμάνης, πρ. δήμαρχος Αθηναίων, ο βουλευτής Αχΐας Νίκ. Νικολόπουλος, ο πρ. βουλευτής Παναγ. Αδρακτάς, ο ιατρός και μέλος του Πολ. Συμβουλίου Δημ. Πανοζάκος, ο βουλευτής Βοιωτίας Γ. Καρόμπελας, ο ιατρός και πολιτευτής Κορίνθου Θαν. Παπαχριστόπουλος, καθώς και δύο πρόεδροι Νομαρχιακών στη Β' Αθήνας, οι Θεοδ. Λαμπρόπουλος και Β. Κοκόσης.

Είναι προφανές ότι η αναμέτρηση θα κριθεί μεταξύ δύο. Χρίσμα, επισημώς, δεν έχει δοθεί, ωστόσο ο κ. Ταυρής φέρεται να απολαμβάνει της υποστήριξης στελεχών του περιβάλλοντος Σαμαρά. Ο κ. Κακλαμάνης διαθέτει ερείσματα στο εσωτερικό της Ν.Δ., ο κ. Νικολόπουλος επικειρεί προφανώς να ενισχύσει τη θέση του στο κόμμα μετά τη ρήξη με το Μέγαρο Μαξίμου εξαιτίας της παραίτησής του από το υπ. Εργασίας ενώ, τέλος, υποστήριξη από στελέχη της Βορ. Ελλάδος φέρεται να έχει ο πρ. Περιφερειάρχης Ηπείρου, Δημ. Πανοζάκος.